

Projekat "Poštuj različitosti" realizovan
je u saradnji sa projektom

Enhancement of Migration Response
Capacities in Serbia

Jačanje kapaciteta i pružanje pomoći
u rešavanju izbegličke krize

CHRIS

Mreža odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS
The Network of the Committees for Human Rights in Serbia CHRIS

<http://chris-network.org>

Ova publikacija napravljena je uz pomoć Danskog saveta za
izbeglice. Jedinstveno odgovorno lice za sadržaj ove
publikacije je Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS i ni
na koji način ne može biti tumačeno kao stav Danskog saveta
za izbeglice.

DA SVI POŠTUJU RAZLIČITOSTI!

CHRIS

Da svi poštuju različitosti!

**„Jačanje kapaciteta i pružanje pomoći
u rešavanju izbegličke krize“**

Da svi poštuju različitosti

„Jačanje kapaciteta i pružanje pomoći u rešavanju izbegličke krize“

izdavač: Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS
TPC Kalča, II sprat, lamela B, lokal 42
Tel: +381 18 526 232, Fax: +381 18 526 233
www.chris-network.org

za izdavača: Dragan Đorđević
priređili: Dragan Đorđević
Milan Krstev
Jelena Urošević

dizajn: Zoran Živković

štampa: GR «SceroPrint» Niš

Besplatan primerak

Štampanje publikacije omogućio Danski savet za izbeglice u okviru projekta “Jačanje kapaciteta i pružanje pomoći u rešavanju izbegličke krize“. *Jedinstveno odgovorno lice za sadržaj ove publikacije je Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS i ni na koji način ne može biti tumačeno kao stav Danskog saveta za izbeglice.*

MREŽA ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA U SRBIJI CHRIS
Avgust 2016.

CHRIS

Mreža Odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS
Network of the Committees for Human Rights in Serbia CHRIS

Izbeglička kriza koja je obeležila naslovne strane svih velikih evropskih i svetskih medija osetila se u toku 2015 i 2016. godine i u Srbiji. Stotine hiljada izbeglica sa ratom zahvaćenih područja prošle su kroz Srbiju, zaputivši se ka onim zemljama Evropske unije koje smatraju zemljama sigurnog utočišta. Srbija je prema osobama u potrebi za nekim vidom međunarodne zaštite (u daljem tekstu migranti) toku godine postupala humano i obezbeđivala im sve što je potrebno u onoj meri koliko je to bilo moguće. Međutim, izostala je suštinska reforma sistema azila, što je dovelo do toga da naša zemlja nije bila u stanju da pruži trajna rešenja za značajniji broj izbeglica koje su izrazile nameru da traže azil. Bezbednih i legalnih trasa za EU ima malo i mnogi od njih na hiljade migranata i izbeglica koji tom zapadno-balkanskom trasom doputuju u Mađarsku, ostaju zarobljeni izvan granica EU, sa umanjnim uslovima za ostvarenje zakonske zaštite ili statusa. Migranti su suočeni sa ozbiljnim preprekama u ostvarivanju pristupa azilu u bilo kojoj od zemalja duž svog puta. Migranti su na tom putu izloženi stalnom riziku od eksploatacije, arbitrarnog pritvora i zlostavljanja. U Srbiji svakako ne postoji sistemsko zlostavljanje izbeglica i migranata, ali se ne može poreći da do

pojedinačnih incidenata dolazi, kao i da su migranti bili i jesu žrtve krijumčara ljudi. Razlozi zbog kojih se žrtve lošeg postupanja ne obraćaju nadležnim organima u Srbiji su višestruki i složeni. Težak položaj, jezička barijera i prethodna traumatična iskustva iz zemlje porekla i drugih zemalja kroz koje su prošli na putu do Srbije (Turska, Grčka i Makedonija) sprečavaju potencijalne žrtve zlostavljanja da podnesu pritužbu. Amnesty International navodi da je u Srbiju tokom 2015. godine ušlo više od 600.000 izbeglica i migranata, koji su uglavnom želeli da nastave put ka EU, a samo tokom marta meseca 2016 godine prema podacima MUP-a, azil je zatražilo 555 izbeglica sa Bliskog istoka, uglavnom onih koji su se u zemlji zatekli nakon što su 9. marta zatvorene granice za izbeglice sa Bliskog istoka duž "balkanske rute". Uprkos nekim poboljšanjima u primeni Zakona o azilu, vlasti i uz najbolju volju nisu uspele da obezbede migrantima efikasan pristup međunarodnoj zaštiti. Na lokalnom nivou, širom Srbije osnovani su Saveti za migracije za obavljanje poslova koji se odnose na praćenje i izveštavanje Komesarijata o migracionim kretanjima na teritoriji jedinica lokalne samouprave, predlaganje programa, mera i planova aktivnosti koje treba preduzeti radi efikasnog upravljanja

migracijama na njihovim teritorijama, kao i preduzimanje drugih poslova u oblasti upravljanja migracijama, u skladu sa Zakonom o upravljanju migracijama.

Sa druge strane, sve sto se desavalo tokom 2015. godine jasno govori da je neophodno uraditi jos puno toga da bi se izazovima migracija odgovorilo na način koji je u skladu sa stadardima ljudskih prava, a posebno u lokalnim zajednicama koje se nalaze na migrantskoj trasi. U mnogim slučajevima upravo su male granične opštine bile prve pogođene pa su morale istovremeno da ponude svoje ionako ograničene resurse za podršku migrantima i da istovremeno održavaju redovne komunalne i druge svakodnevne usluge.

Lokalne vlasti suočene su sa nekoliko izazova:

- (1)** Da omoguće u vrlo kratkom vremenu sklonište, hranu i sredstva za zdravstvene i ostale potrebne komunalne usluge uzrokovane znatnim povećanjem broja ljudi;
- (2)** Da održavaju uobičajeni nivo javnih usluga za svoje građane;
- (3)** Da obezbede sredstava potrebna za obavljanje svega navedenog;

(4) Da adekvatno i proaktivno komuniciraju istovremeno sa izbeglicama i lokalnim stanovništvom, kako bi se izbegle moguće napetosti i postigla solidarnost i ujedno senzibilišu stanovništvo po ovom pitaju.

Ukupna podrška lokalnoj samoupravi u suočavanju s navedenim izazovima pokazala se nedovoljnom. U većini slučajeva Vlada je sporo pružala odgovarajuće smernice i koordinaciju, komunikacija i razmena podataka često nije uspešna, mehanizmi finansiranja neprikladni su ili nedovoljni, centralizovani, spori i komplikovani. Istovremeno, međuopštinska prekogranična saradnja nije uspela da obezbedi razmenu informacija među lokalnim donosiocima odluka kao ni konkretnu pomoć.

Budući da se svakodnevni život odvija u lokalnim zajednicama, ova situacija pokazala je još jednom da su lokalne vlasti ključni faktori, i kao takvi moraju biti uključeni u rasprave o rešavanju izbegličke krize na svim nivoima - evropskom, regionalnom i nacionalnom. Da bi se mogle nositi s krizom, nacionalne vlade i međunarodna zajednica moraju osigurati odgovarajuću podršku pogođenim opštinama.

U Zagrebu je 2. Oktobra 2015. godine doneta Deklaracija Mreže asocijacija lokalnih vlasti jugoistočne Europe (NALAS) o suočavanju lokalne samouprave s uticajem i izazovima izbegličke krize u jugoistočnoj Europi. Mreža asocijacija lokalnih vlasti jugoistočne Europe (NALAS) se sastoji od 16 asocijacija koje zastupaju 9.000 jedinica lokalne samouprave s više od 80 miliona građana.

Deklaracijom se apelovalo da nacionalne vlade, Evropska unija, donatori i ostali relevantne akteri preduzmu hitne mere za rešavanje neposrednih i dugoročnih prioriteta. Veliki broj nevladinih organizacija, donatorskih organizacija, volonterskih grupa i neformalnih grupa građana uključio se u jačanje kapaciteta lokalnih samouprava i senzibilisanje zajednice.

Uvereni da je rešavanje migrantske/izbegličke krize jedan od prioriteta Republike Srbije na svim nivoima, a posebno na nivou lokalnih zajednica, Mreža odbora za ljudska prava u Srbiji CHRIS je u maju mesecu počela realizaciju projekta "Poštujmo različitosti". Projekat je realizova u šest opština u Srbiji: U Preševu, Bujanovcu, Bosilegradu,

Dimitrovgradu, Zaječaru i Negotinu. Jedan od ciljeva projekta je bio i podrška procesu izgradnji institucija Republike Srbije za mešovito upravljanje migracijama podizanjem kapaciteta lokalnih samouprava i promovisanju pristupa informacijama i mehanizama zaštite za lica kojima je potrebna međunarodna zaštita.

Specifični ciljevi projekta su:

1. Podizanje kapaciteta institucija Republike Srbije na lokalnom nivou u upravljanju mešovitim migracijama;
2. Povećanje pristupa informacijama i mehanizmima zaštite osobama sa potrebom za međunarodnom zaštitom.

Jedna od aktivnosti bila je i organizacija okruglih stolova na kojima su učestvovali predstavnici lokalnih Saveta za migracije, kao i predstavnici drugih institucija lokalne samouprave, civilnog društva i medija, u cilju otvaranja dijaloga o izazovima sa kojima je naše društvo suočeno migrantskom krizom, kao i o mogućnostima unapređivanja mehanizama i politika na lokalnom nivou za upravljanje procesom mešovitih migracija, a na temelju postojeće zakonske regulative i međunarodnih standarda zaštite ljudskih prava.

KRATAK REGISTAR POJMOVA VEZANIH ZA MIGRACIJE (UPRAVLJANJE MIGRACIJAMA I MIGRANTSKA KRIZA) - IZBEGLICE, AZILANTI I NELEGALNI MIGRANTI - POJMOVI I POZITIVNO-PRAVNI OKVIRI

Međunarodni i nacionalni izvori prava koji se odnose na tražioce azila i migrante:

Posmatrano na međunarodnom nivou još uvek ne postoji unificiran skup normi koje bi se odnosile direktno na migrante. Jedan od razloga leži i u činjenici da se migranti dugo nisu našli u fokusu međunarodne zajednice i da se ova grana međunarodnog prava razvija tokom vremena.

Međunarodni ugovori ratifikovani od strane Republike Srbije, a koji se posredno ili neposredno odnose na migrante su:

- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima;
- Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima;
- Konvencija o statusu izbeglica sa završnim aktom Konferencije opunomoćenika Ujedinjenih nacija o statusu izbeglica;

- **Protokol o statusu izbeglica;**
- **Konvencija o pravnom položaju lica bez državljanstva;**
- **Međunarodna konvencija o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije;**
- **Konvencija o eliminisanju svih oblika diskriminacije žena;**
- **Konvencija protiv torture i drugih surovih, neljudskih ili ponižavajućih kazni ili postupaka;**
- **Konvencija o pravima deteta;**
- **Konvencija o pravima osoba sa invaliditetom;**
- **Međunarodna konvencija za zaštitu svih lica od prisilnih nestanaka;**
- **Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda;**
- **Konvencija Saveta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima;**
- **Konvencija br. 97 MOR (Međunarodne organizacije rada) o migraciji u cilju zapošljavanja;**
- **Konvencija o migracijama u uslovima zloupotrebe i unapređenju jednakih mogućnosti i tretmana radnika migranata;**
- **Konvencija Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala,**

sa dopunskim protokolima – Protokolom za prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudskim bićima, naročito ženama i decom, i Protokolom protiv krijumčarenja migranata kopnom, morem i vazduhom.

Najznačajniji zakonski propisi na nacionalnom nivou kojima se uređuje pitanje azila su: **Ustav Republike Srbije, Zakon o azilu, Zakon o strancima, Zakon o opštem upravnom postupku i Zakon o upravljanju migracijama.**

U skladu sa **Ustavom Republike Srbije** iz 2006. godine, svi ratifikovani međunarodni ugovori, protokoli I drugi opšti akti moraju biti u saglasnosti sa Ustavom kao najvišim pravno - političkim aktom u zemlji.

Zakon o azilu (ZOA) propisuje načela, uslove i postupak za dobijanje azila, položaj, prava I obaveze lica koja traže azil i lica kojima je odobren azil u Srbiji.

Na pitanja azilnog postupka koja nisu uređena ZOA, primenjuje se **Zakon o opštem upravnom postupku (ZUP)**, jer je azilni postupak upravni

(spovodi ga organ uprave - MUP), a ne sudski postupak.

Na sva ostala pitanja koja se tiču prava i obaveza tražilaca azila, a koja nisu uređena ZOA, primenjuje se shodno **Zakon o strancima (ZOS)**.

Osim zakona, konkretna pitanja vezanja za tražioce azila i azilni sistem su dalje regulisana različitim pravilnicima (Pravilnik o uslovima smeštaja i obezbeđivanju osnovnih životnih uslova u centru za azil, Pravilnik o kućnom redu u centru za azil, Pravilnik o zdravstvenim pregledima lica koja traže azil prilikom prijema u Centar za azil, Pravilnik o socijalnoj pomoći za lica koja traže, odnosno kojima je odobren azil, Pravilnik o sadržini i izgledu obrazaca zahteva za azil i isprava koje se mogu izdavati tražiocima azila i licima kojima je odbren azil ili privremena zaštita, Pravilnik o načinu vođenja i sadržini evidencija o licima smeštenim u centru za azil).

Republika Srbija je 2012. godine usvojila **Zakon o upravljanju migracijama**, kojim je uredila upravljanje migracijama, definisala osnovne pojmove, utvrdila načela, organe i načine, kao i

jedinstveni sistem prikupljanja i razmene podataka u oblasti upravljanja migracijama.

Shodno ovom zakonu, pojmovi imaju sledeća značenja:

- **Migracija** - je dobrovoljno ili prinudno napuštanje države porekla ili boravka, radi privremenog boravka ili stalnog nastanjenja u Republici Srbiji i dobrovoljno ili prinudno napuštanje Republike Srbije radi privremenog boravka ili stalnog nastanjenja u drugoj državi (spoljna migracija), kao i promena prebivališta unutar teritorije Republike Srbije, odnosno promena mesta boravka unutar teritorije Republike Srbije ukoliko je do promene došlo prinudnim putem (unutrašnja migracija);

- **Imigracija predstavlja** - spoljnu migraciju u Republiku Srbiju koja traje ili se očekuje da će trajati duže od 12 meseci;

- **Emigracija predstavlja** - spoljnu migraciju iz Republike Srbije koja traje ili se očekuje da će trajati duže od 12 meseci;

- **Upravljanje migracijama podrazumeva** - prikupljanje, analizu, obradu, organizovanje, razmenu, čuvanje i zaštitu podataka relevantnih za upravljanje migracijama, utvrđivanje pokazatelja,

podataka relevantnih za upravljanje migracijama, uspostavljanje jedinstvenog sistema i drugih mehanizama razmene podataka u oblasti migracija, utvrđivanje i predlaganje ciljeva i prioriteta migracione politike, predlaganje i preduzimanje mera za sprovođenje migracione politike i koordinaciju organa koji obavljaju poslove vezane za upravljanje migracijama, kao doprinosa ostalim zakonom uspostavljenim mehanizmima u oblasti migracija;

- **Jedinstveni sistem** je - sistem prikupljanja, analize, obrade, organizovanja, razmene, čuvanja i zaštite podataka dobijenih iz informacionih podsistema (baza) podataka koje organi nadležni za pojedine oblasti migracija, u skladu sa zakonom, prikupljaju, obrađuju, koriste, štite i razvijaju u oblasti upravljanja migracijama;

- **Povratnik po osnovu sporazuma o readmisiji** je - državljanin Republike Srbije za čiji povratak je nadležni organ dao saglasnost po osnovu sporazuma o readmisiji koje je zaključila Republika Srbija.

Dodali bi i sledeće pojmove (shodno - **Strategiji suprotstavljanja ilegalnim migracijama u Republici Srbiji**)

- **Suprotstavljanje ilegalnim migracijama** - skup mera proaktivnog i reaktivnog karaktera koje preduzimaju subjekti Strategije u pravcu predupređenja ili suzbijanja pojave ilegalnih migracija.
- **Ilegalne migracije** - Ilegalna migracija je svako kretanje stanovništva iz jedne države u drugu, koje nije u skladu sa važećim propisima države ishodišta i države odredišta, kao i boravak u određenoj državi u suprotnosti sa važećim propisima te države.
- **Ilegalni migrant** - Strani državljanin koji je nezakonito ušao/izašao u drugu zemlju (ulazak van graničnog prelaza, ulazak sa falsifikovanom ili na drugi način neregularnom putnom ispravom) radi boravka ili stalnog nastanjenja. Sa ovim pojmom izjednačavaju se i osobe koje su legalno ušle u zemlju, ali nakon isteka zakonitog boravka tu zemlju nisu napustile.
- **Potencijalni ilegalni migrant** - može se smatrati svako lice kome nije dozvoljen ulazak na teritoriju određene države, kao i lice kome nije pozitivno odgovoreno na zahtev za dobijanje vize.
- **Legalne migracije** - regulisane su propisima i usklađene sa migracionom politikama zemalja koje primaju migrante, one predstavljaju dozvoljen i uobičajen način useljavanja stranaca u zemlju. S

obzirom na to da najveći broj migranata dolazi iz siromašnih zemalja i niskog stepena obrazovanja u potrazi za poslom, zemlje destinacije uvode restriktivnu migracionu politiku s ciljem zaštite domaće ekonomije. Kako je u stvarnosti broj migranata kojima se dozvoljava zakonito useljenje višestruko manji od broja lica koja žele da se usele, dolazi do pojave ilegalnih migracija.

- **Readmisija** - postupak vraćanja i prihvatanja lica koja ne ispunjavaju, ili više ne ispunjavaju uslove za ulazak ili boravak na teritoriji druge države.

Pitanja azila regulisana su **Zakonom o azilu** ("Sl. glasnik RS", br. 109/2007)

- **Azil** je - pravo na boravak i zaštitu koje ima stranac kome je na osnovu odluke nadležnog organa koji je odlučivao o njegovom zahtevu za azil u Republici Srbiji odobreno utočište ili drugi oblik zaštite predviđen ovim zakonom;

- **Postupak azila** je - postupak, uređen ovim zakonom, za sticanje i prestanak prava na azil i drugih prava lica koja traže azil;

- **Lice koje traži azil** je - stranac koji podnese zahtev za azil na teritoriji Republike Srbije o čijem zahtevu nije doneta konačna odluka;

- **Međunarodna zaštita** e dodeljuje strancu zbog opravdanog straha od progona zbog svoje rase, pola,

jezika, veroispovesti, nacionalne pripadnosti ili pripadnosti nekoj posebnoj društvenoj grupi ili zbog svojih političkih uverenja u zemlji porekla (npr. progon političkih protivnika, progon verskih neistomišljenika, progon ljudi koje su druge nacionalnosti ili boje kože). Ovaj oblik zaštite se dodeljuje nakon sprovedenog azilnog postupka (čl.2 Zakona o azilu).

- **Subsidijarna zaštita** se dodeljuje strancu, koji bi u slučaju povratka u svoju državu (državu porekla) bio izložen mučenju, nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili bi njegov život i bezbednost bili ugroženi nasiljem opsežnih razmera koje je izazvano spoljnom agresijom ili unutrašnjim oružanim sukobima ili masovnim kršenjem ljudskih prava (npr. nasilje izazvano invazijom, građanski ratom i dr). Ovaj oblik zaštite se dodeljuje nakon sprovedenog azilnog postupka (čl.2 Zakona o azilu).

- **Privremena zaštita** se dodeljuje samo u slučaju masovnog dolaska izbeglica iz države u kojoj se njihov život, bezbednost ili sloboda ugrožava nasiljem opštih razmera, spoljnom agresijom, unutrašnjim oružanim sukobima, masovnim kršenjem ljudskih prava ili drugim okolnostima koje ozbiljno narušavaju javni poredak, a kada zbog masovnog dolaska ljudi ne može da se sprovede

individualna procedura za dobijanje azila za svako lice (npr. masovni priliv izbeglih iz oblasti pogođenih ratnim dejstvima, političkim nemirima, politički urušenih država i dr.) Privremena zaštita može trajati najduže godinu dana, a ukoliko nakon toga razlozi za privremnu zaštitu i dalje postoje može se produžiti (čl. 36. Zakona o azilu).

- **Stranac** je - svako lice koje nije državljanin Republike Srbije, bilo da je strani državljanin ili lice bez državljanstva;

- **Država porekla** je - država čije državljanstvo ima stranac ili država u kojoj je lice bez državljanstva imalo stalni boravak, a ukoliko stranac ima više od jednog državljanstva, država porekla je svaka država čije državljanstvo ima stranac;

- **Izbeglica** je - lice koje se, zbog opravdanog straha od progona zbog svoje rase, pola, jezika, veroispovesti, nacionalne pripadnosti ili pripadnosti nekoj grupi ili zbog svojih političkih uverenja, ne nalazi u državi svog porekla i nije u mogućnosti ili zbog tog straha ne želi da se stavi pod zaštitu te države, kao i lice bez državljanstva koje se nalazi izvan države svog prethodnog stalnog boravka i koje ne može ili zbog tog straha ne želi da se vrati u tu državu;

- **Utočište** je - pravo na boravak i zaštitu koja se daje izbeglici na teritoriji Republike Srbije za koga nadležni organ utvrdi da je njegovo strahovanje od progona u državi porekla osnovano;

Postoji i **Zakon o izbeglicama** (koji se odnosi na - Lica koja su usled događaja od 1991. do 1998. godine i njihovih posledica izbegla ili prognana iz bivših jugoslovenskih republika na teritoriju Republike Srbije).

Logično, postoji i **Zakon o strancima**, kojim su definisani sledeći pojmovi:

- **Stranac** je - svako lice koje nema državljanstvo Republike Srbije;

- **Nadležni organ** je - područna jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova (u daljem tekstu: Ministarstvo), nadležna za poslove stranaca;

- **Gračna policija** je - organizaciona jedinica Ministarstva koja neposredno obavlja poslove granične kontrole i druge poslove zaštite državne granice;

- **Ulazak u Republiku Srbiju** je - dolazak stranca na njenu teritoriju, koji je odobren od strane nadležnog državnog organa, prelaskom preko državne granice, odnosno graničnog prelaza na kome se obavlja granična kontrola. Zadržavanje stranaca u tranzitnom prostoru aerodroma ili sidrištu

pristaništa i sidrištu luke preko kojih se odvija međunarodni saobraćaj ne smatra se, u smislu ovog zakona, ulaskom u Republiku Srbiju;

- **Tranzit** je - prelazak preko teritorije Republike Srbije;

- **Grafična kontrola** je - kontrola lica i putnih isprava, kontrola prevoznog sredstva i kontrola stvari koja se vrši na području graničnog prelaza u vezi sa nameravanim prelaskom državne granice ili neposredno nakon što je izvršen prelazak državne granice i druga kontrola u skladu sa zakonom;

- **Strana putna isprava** je - lični, porodični, zajednički, diplomatski ili službeni pasoš, pomorska knjižica i brodarska knjižica snabdevena vizom i druga isprava priznata međunarodnim ugovorima kao putna isprava, na osnovu koje se može utvrditi identitet njenog nosioca, kojoj rok važenja nije istekao i koja je izdata u skladu sa propisima strane države, odnosno odgovarajućim aktom međunarodne organizacije;

- **Putna isprava za strance** je - putna isprava za izbeglice, putna isprava za lica bez državljanstva i putni list za strance;

- **Lična karta za strance** je - isprava o identitetu koja se izdaje stalno nastanjenom strancu, odnosno

strancu na privremenom boravku koji nema važeću putnu ispravu;

- **Prevoznik** je - fizičko ili pravno lice registrovano za javni prevoz putnika u vazдушnom, drumskom, vodnom ili železničkom saobraćaju;

- **Prihvatište za strance** je - objekat za smeštaj stranaca kojima nije dozvoljen ulazak u zemlju ili kojima je izrečeno proterivanje ili udaljenje iz zemlje, ali ih nije moguće tako udaljiti i kojima je, u skladu sa zakonom, određen boravak pod pojačanim policijskim nadzorom.

Sve ovo, u "direktnoj je vezi" sa **Zakonom o zaštiti državne granice**.

- **Državna granica** je - zamišljena vertikalna ravan koja se graničnom linijom prostire po Zemljinoj površini i odvaja prostor Republike Srbije, njegov kopneni deo, unutrašnje vode, vazdušni prostor i prostor ispod površine zemlje od prostora susednih država. U smislu kontrole državne granice pod državnim granicom se smatraju i područja graničnih prelaza na aerodromima i pristaništima preko kojih se odvija međunarodni saobraćaj;

- **Granična linija** je - obeležena ili zamišljena linija kojom se na Zemljinoj površini proteže državna granica;

- **Granični prelaz** je - mesto određeno za prelaženje državne granice;
- **Privremeni granični prelaz** je - mesto određeno za privremeni prelazak državne granice;
- **Područje graničnog prelaza** je - obeleženi prostor na kome se vrši kontrola prelaženja državne granice i druga kontrola određena zakonom, deo javnog puta na tom prostoru, kao i objekti, instalacija i oprema potrebni za racionalno i bezbedno odvijanje saobraćaja preko državne granice i vršenje kontrole;
- **Obezbeđenje državne granice** je - skup mera, radnji i ovlašćenja koja se preduzimaju uz državnu granicu, između graničnih prelaza i na graničnim prelazima izvan utvrđenog radnog vremena u cilju sprečavanja nedozvoljenog prelaženja državne granice i zaštite njene nepovredivosti;
- **Integrisano upravljanje granicom** podrazumeva - uređenu saradnju svih službi prisutnih na graničnim prelazima (unutar, između i međunarodnu saradnju) kao i drugih državnih organa i institucija u cilju postizanja otvorenosti granice za kretanje lica i trgovinu i zatvorenosti granica za sve kriminalne i druge aktivnosti koje ugrožavaju stabilnost u regionu;

- **Granična policija** je - organizaciona jedinica Ministarstva unutrašnjih poslova koja neposredno obavlja poslove zaštite državne granice;
- **Povreda državne granice**, odnosno **granični incident** je - svako narušavanje nepovredivosti državne granice za koje je utvrđeno da nije u skladu sa propisima Republike Srbije o zaštiti državne granice i međunarodnim ugovorima, a koje je učinjeno ili je nastalo na teritoriji Republike Srbije kao posledica delovanja organa ili drugog lica, odnosno koje sa teritorije strane države počine službena lica državnih i lokalnih organa i druga lica te države.

Kada govorimo o nadležnim institucijama u slučajevima kada je neophodno pomoći licima u stanju potrebe za međunarodnom zaštitom – migrantima primećujemo da je broj istih poprilično velik. Drugim rečima, pitanjima migranata u smislu ostvarivanja prava i obaveza i pružanju različitih vidova zaštite bave se: MUP RS (Uprava granične policije), prihvatilište za strance, komesarijat za izbeglice i migracije RS, centri za azil, centri za socijalni rad na teritoriji gde borave tražioci azila, zdravstvene ustanove Ministarstva zdravlja RS, obrazovne ustanove Ministarstva prosvete RS,

prihvatne jedinice za smeštaj maloletnih stranaca bez pratnje u Beogradu i Nišu (u okviru Zavoda za vaspitanje dece i omladine Beograd i Niš), komisija za azil kao drugostepeni ogran u azilnom postupku koji odlučuje po žalbama na prvostepene odluke (rešenja i zaključke policije - Odseka za azil), nevladine organizacije I razne druge institucije.

Uprava granične policije MUP-a je organizaciona jedinica MUP-a sa čijim predstavnicima lica u stanju potrebe za međunarodnom zaštitom - migrant najčešće imaju prvi kontakt. Za azilni postupak od najvećeg značaja je Odsek za azil (koji je sastavni deo Uprave granične policije) koji sprovodi azilni postupak i donosi odluku o zahtevu za azil u prvom stepenu. Službenici Odseka za azil sprovode različite radnje u azilnom postupku, kao što su: registracija tražilaca azila (slikanje i uzimanje otisaka prstiju), podnošenje zahteva za azil (popunjavanje obrasca zahteva za azil koji čini 22 pitanja vezanih za put do Srbije I razloge traženja azila), sprovođenje usmene rasprave (saslušanje tražioca azila), donošenje odluka u prvom stepenu.

Prihvatilište za strance je ustanova zatvorenog tipa (ograničene slobode kretanja) u koju se smeštaju

stranci koji nemaju dozvolu boravka na teritoriji RS i koji čekaju deportaciju sa teritorije RS. U Srbiji je jedini ovakav objekat Prihvatilište za strance u Padinskoj Skeli, u nadležnosti MUP RS.

Komesarijat za izbeglice i migracije RS je posebna organizaciona jedinica u čijoj je nadležnosti zbrinjavanje, povratak i integracija izbeglica (uključujući i lica koja dobiju azil u Srbiji).

Centri za azil (u Banji Koviljači i Bogovađi) se nalaze u sastavu Komesarijata. Stranci koji u Srbiji izraze nameru za azil (pred inspektorom za strance) se upućuju da se jave u jedan od dva Centra za azil, gde se smeštaju i u kojima imaju pravo da borave do konačne odluke o tome da li im je u Srbiji odobren azil ili ne. U Centrima za azil se pored smeštaja, tražiocima azila obezbeđuje i odeća, obuća, hrana, sredstva za higijenu. Tražioci azila smešteni u Centrima za azil imaju potpunu slobodu kretanja i mogu napustiti Centar u svakom trenutku.

Licima koja zatraže ili kojima se odobri azil u Srbiji, centri za socijalni rad pružaju dve osnovne usluge: obezbeđivanje novčane socijalne pomoći i postavljanje privremenog staratelja maloletnim

tražiocima azila bez pratnje. Koji će centar za socijalni rad biti nadležan u nekom slučaju, utvrđuje se prema mestu boravka (prijavljenoj adresi) tražioca azila ili lica koje je dobilo azil u Srbiji. Lica koja traže azil i lica kojima je odobren azil u Srbiji imaju jednaka prava na pružanje zdravstvene zaštite u Srbiji, na način i pod istim uslovima kao i domaći državljani.

U Srbiji trenutno postoje tri prihvatilišta u kojima se smeštaju deca, tj. maloletni stranci bez pratnje, koji čine radne jedinice Zavoda za vaspitanje dece i omladine Beograd, Zavoda za vaspitanje omladine Niš, kao i centar za smeštaj Kolevka u Subotici.. Svim maloletnim strancima bez pratnje (maloletnim stranicma koji se zateknu na teritoriji Srbije bez pratnje roditelja ili drugog punoletnog srodnika) koji su smešteni u jednom od ova dva prihvatilišta, obezbeđuje se smeštaj, hrana, zdravstvena zaštita. Maloletnim strancima bez pratnje lokalni centar za socijalni rad postavlja privremenog staratelja (po pravilu lice zaposleno u samom prihvatilištu), koji je dužan da se stara o njima.

Prilično važnu ulogu imaju i nevladine organizacije u smislu pružanja najrazličitijih vidova zaštite

(prihvat, smeštaj, snabdevanje životnim namirnicama...) Takođe, jedan od najznačajnijih vidova zaštite je i pružanje besplatne pravne pomoći (primarne i sekundarne) koju lica u stanju potrebe za međunarodnom zaštitom mogu ostvariti pomoću neke od organizacija civilnog društva .

Više informacija o postupku dobijanja azila na teritoriji Republike Srbije kao i pravima i obavezama lica tražioca azila, možete dobiti od neke od nadležnih institucija i organizacija:

- **MUP - Odeljenja za strance, Beograd, Odeljenje za strance, Savska 35**
- **Niš, Odeljenje za strance, Bulevar 12. Februara 89**
- **Vranje, Odeljenje za strance, Matije Gupca 4**
- **Zaječar, Odeljenje za strance, Pana Đukića 1**
- **Bor, Odeljenje za strance, Moše Pijade 5**
- **Pirot, Odeljenje za strance, Jevrejska 17**
- **Novi Pazar, Odeljenje za strance, Kej 37. Sandzačke divizije bb**

- **Valjevo, Odeljenje za strance, Uzun Mirkova 1a**
- **Pančevo, Odeljenje za strance, Jove Maksima 41a**
- **Smederevo, Odeljenje za strance, Šalinačka bb**
- **Kancelarija UNHCR, Krunska 58, 11000 Beograd,**
- **Centri za azil:**
- **Centar za azil Banja Koviljača, Narodnog fronta bb, Banja Koviljača, (015) 820 267**
- **Centar za azil Bogovađa, Bogovađa bb, (014) 78 035**
- **Centar za azil Krnjača, Pančevački put bb, Beograd-Krnjača**
- **Centar za azil Sjenica, Hotel Berlin, Sjenica, 063 116 90 98**
- **Centar za azil Tutin, Vidrenjačka 1, Tutin, (020) 572 4304**
- **Prihvatni centar za maloletne migrantkinje u Domu za decu "Kolevka" u Subotici, Jaše**

**Ignjatovića 6, Subotica, Centrala:
+381(0)24/552-468, +381(0)24/552-335**

- **Komesarijat za izbeglice republike Srbije,
Narodnih heroja 4, 11 070 Novi Beograd,
Telefoni +381 (0)11 311 72 72 +381 (0)11
312 95 85**
- **Kancelarija UNHCR, Krunska 58, 11000
Beograd,**
- **Centar za zaštitu i pomoć tražiocima azila
APC/CZA, sedište Sime Igumanova 14,
11000 Beograd, kancelarija Mišarska 16,
11000 Beograd, tel: (011) 3233070, (011)
4079465**
- **Beogradski centar za ljudska prava, Kneza
Miloša 4, 11000 Beograd, tel/fax :(+381 11)
3085 328,**

Z A K O N

O UPRAVLJANJU MIGRACIJAMA

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet Zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se upravljanje migracijama, načela, organ nadležan

za upravljanje migracijama i jedinstveni sistem prikupljanja i razmene podataka u oblasti upravljanja migracijama.

1. Značenje izraza

Član 2.

Osnovni pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sledeće značenje:

1) Migracija je dobrovoljno ili prinudno napuštanje države porekla ili

boravka, radi privremenog boravka ili stalnog nastanjenja u Republici Srbiji i

dobrovoljno ili prinudno napuštanje Republike Srbije radi privremenog boravka ili stalnog

nastanjenja u drugoj državi (spoljna migracija), kao i promena prebivališta unutar teritorije Republike Srbije, odnosno promena mesta boravka unutar teritorije Republike Srbije ukoliko je do promene došlo prinudnim putem (unutrašnja migracija);

2) Imigracija predstavlja spoljnu migraciju u Republiku Srbiju koja traje ili se očekuje da će trajati duže od 12 meseci;

3) Emigracija predstavlja spoljnu migraciju iz Republike Srbije koja traje ili se očekuje da će trajati duže od 12 meseci;

4) Upravljanje migracijama podrazumeva prikupljanje, analizu, obradu, organizovanje, razmenu, čuvanje i zaštitu podataka relevantnih za upravljanje migracijama, utvrđivanje pokazatelja, podataka relevantnih za upravljanje migracijama, uspostavljanje jedinstvenog sistema i drugih mehanizama razmene podataka u oblasti migracija, utvrđivanje i predlaganje ciljeva i prioriteta migracione politike, predlaganje i preduzimanje mera za sprovođenje migracione politike I koordinaciju organa koji obavljaju poslove vezane za upravljanje migracijama, kao

doprinosa ostalim zakonom uspostavljenim mehanizmima u oblasti migracija;

5) Jedinstveni sistem je sistem prikupljanja, analize, obrade, organizovanja, razmene, čuvanja i zaštite podataka dobijenih iz informacionih podistema (baza)podataka koje organi nadležni za pojedine oblasti migracija, u skladu sa zakonom, prikupljaju, obrađuju, koriste, štite i razvijaju u oblasti upravljanja migracijama;

6) Povratnik po osnovu sporazuma o readmisiji je državljanin Republike Srbije za čiji povratak je nadležni organ dao saglasnost po osnovu sporazuma o readmisiji koje je zaključila Republika Srbija.

2. Načela na kojima se zasniva upravljanje migracijama

Načelo poštovanja jedinstva porodice

Član 3.

Mere u oblasti upravljanja migracijama predlažu se i sprovode tako da se očuva jedinstvo porodice, u skladu s potvrđenim međunarodnim ugovorima iz zakonom.

Načelo zabrane veštačkog menjanja nacionalnog sastava stanovništva

Član 4.

Mere u oblasti upravljanja migracijama sprovode se tako da se očuva nacionalni sastav stanovništva na područjima gde pripadnici nacionalnih manjina žive tradicionalno i u značajnom broju.

Načelo ravnomernog i planskog ekonomskog razvoja upravljanjem migracijama

Član 5.

Upravljanje migracijama sprovodi se tako da se doprinese ravnomernom i planskom ekonomskom razvoju Republike Srbije, uvažavajući strategije i politike ekonomskog razvoja i ekonomskih odnosa sa inostranstvom, mere aktivne politike zapošljavanja, populacione politike i politike u oblasti nauke i obrazovanja, uz jačanje veza sa dijasporom, i integracijom lica kojima je priznato pravo na utočište ireintegracijom povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji.

Načelo jačanja veza sa dijasporom i Srbima u regionu

Član 6.

Upravljanje migracijama ostvaruje se poboljšanjem položaja i zaštitom prava i interesa pripadnika dijaspore i Srba u regionu, očuvanjem, jačanjem i ostvarivanjem veza pripadnika dijaspore i Srba u regionu sa Republikom Srbijom.

Načelo zaštite prava

Član 7.

Upravljanje migracijama zasniva se na zaštiti prava lica u procesu migracija, uz uvažavanje, u najvećoj mogućoj meri, specifičnosti njihovih potreba i interesa, u skladu sa mogućnostima Republike Srbije.

Načelo poštovanja potvrđenih međunarodnih ugovora I opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava u oblasti migracija

Član 8.

Upravljanje migracijama sprovodi se uz poštovanje potvrđenih međunarodnih

ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava u oblasti migracija.

II. UPRAVLJANJE MIGRACIJAMA

Komesarijat za izbeglice i migracije

Član 9.

Stručne i druge poslove koji se odnose na upravljanje migracijama utvrđene ovim zakonom i sa njima povezane upravne poslove obavlja Komesarijat za izbeglice i migracije (u daljem tekstu: Komesarijat).

Nadležnost

Član 10.

Komesarijat obavlja poslove koji se odnose na: predlaganje Vladi ciljeva i prioriteta migracione politike; predlaganje Vladi mera radi postizanja pozitivnih efekata zakonitih migracija i suzbijanja nezakonitih migracija; praćenje sprovođenja mera migracione politike; pružanje organima državne uprave, autonomne pokrajine I jedinice lokalne samouprave podataka od značaja za izradu strateških dokumenata iz oblasti migracija, predlaganje

projekata iz oblasti upravljanja migracijama iz delokruga svog rada i izradu godišnjeg izveštaja Vladi o stanju u oblasti upravljanja migracijama.

Komesarijat obavlja poslove koji se odnose na: utvrđivanje, predlaganje i preduzimanje mera za integraciju lica kojima je, u skladu sa Zakonom o azilu („Službeni glasnik RS”, broj 109/07 – u daljem tekstu: Zakon o azilu), priznato pravona utočište; utvrđivanje, predlaganje i preduzimanje mera za reintegraciju povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji; poboljšanje uslova života interno raseljenih lica dok su u raseljeništvu; predlaganje programa za razvijanje sistema mera prema porodicama stranaca koji ilegalno borave na teritoriji Republike Srbije i predlaganje programa za podršku dobrovoljnog povratka stranaca koji ilegalno borave na teritoriji Republike Srbije u zemlju njihovog porekla. Komesarijat obavlja poslove koji se odnose na: prikupljanje, objedinjavanje i analizu podataka i pokazatelja za upravljanje migracijama; izveštavanje o imigraciji i emigraciji; izradu i redovno ažuriranje migracionog profila Republike Srbije; uspostavljanje jedinstvenog sistema za

prikupljanje, organizovanje i razmenu podataka; uspostavljanje saradnje sa članovima Evropske migracione mreže; obuku i osposobljavanje lica koja obavljaju poslove od značaja za upravljanje migracijama, staranje o dostupnosti informacija od značaja za migraciona pitanja, kao i druge poslove određene zakonom. Komesarijat obavlja stručne i administrativno-tehničke poslove za potrebe Komisije za nestala lica koju obrazuje Vlada, i: vodi jedinstvenu evidenciju nestalih lica u oružanim sukobima i u vezi sa oružanim sukobima na prostoru bivše SFRJ od 1991. do 1995. godine i Autonomne pokrajine Kosovo i Metohija od 1998. do 2000. godine; vodi evidenciju o ekshumiranim, identifikovanim i neidentifikovanim posmrtnim ostacima iz pojedinačnih i masovnih grobnica; izdaje potvrde o činjenicama o kojima vodi službene evidencije; vrši isplatu troškova ekshumacije, identifikacije, pogrebne opreme i prevoza posmrtnih ostataka identifikovanih lica do mesta sahrane u Republici Srbiji, odnosno do granice – ukoliko se radi o prekograničnom prenosu posmrtnih ostataka, kao i troškova usluga eksperata sudske medicine ili timova eksperata odgovarajućih ustanova za sudsku

medicinu, angažovanih za potrebe rada Komisije za nestala lica; vrši isplatu jednokratne novčane pomoći za troškove sahrane u visini naknade pogrebnih troškova utvrđene zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje; dodeljuje sredstva za finansiranje programa udruženja porodica nestalih lica u skladu s propisima kojima se uređuje finansiranje programa od javnog interesa koja realizuju udruženja.

Sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 4. ovog člana propisuje Komesarijat.

Saradnja sa državnim organima, organizacijama i ustanovama

Član 11.

Za potrebe obavljanja poslova iz svog delokruga Komesarijat saraduje sa organima državne uprave, organizacijama i ustanovama koje obavljaju delatnost socijalne zaštite, zdravstva, obrazovanja i nauke i udruženjima. Radi razmene podataka, informacija, iskustva i prakse u oblasti upravljanja migracijama, Komesarijat može ostvarivati međunarodnu saradnju sa nadležnim organima drugih država i sa međunarodnim organizacijama koje se

bave pitanjima iz oblasti migracija, u skladu sa zakonom.

Savet za migracije

Član 12.

Radi obavljanja savetodavnih poslova u vezi sa upravljanjem migracijama na teritoriji autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave, nadležni organ u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave obrazuje pokrajinski, odnosno lokalni savet za migracije (u daljem tekstu: Savet za migracije). Savet za migracije obavlja poslove koji se odnose na: praćenje i izveštavanje Komesarijata o migracijama na teritoriji autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave; predlaganje programa, mera i planova aktivnosti koje treba preduzeti radi efikasnog upravljanja migracijama na njihovim teritorijama; druge poslove u oblasti upravljanja migracijama, u skladu sa zakonom. Savet za migracije, čiji se sastav uređuje aktom o njegovom obrazovanju, po pravilu čine predstavnici izvršnog organa jedinice lokalne samouprave (predsednik opštine / gradonačelnik ili član opštinskog/gradskog veća), centra za socijalni rad, policijske uprave, službe

za zapošljavanje, poverenik i predstavnik opštinske, odnosno gradske uprave. Nadležni organ u autonomnoj pokrajini i jedinici lokalne samouprave koji obrazuje Savet za migracije može odlučiti da u njegovom radu, pored predstavnika navedenih u stavu 3. ovog člana, učestvuju i predstavnici ustanova nadležnih za poslove zdravlja i obrazovanja, predstavnik udruženja za pitanja od značaja za oblast migracija i druga lica koja obavljaju poslove od značaja za upravljanje migracijama na teritoriji za koju je nadležan. Savet za migracije, na zahtev Komesarijata, dostavlja Komesarijatu izveštaj opreduzetim merama i drugim pitanjima iz oblasti upravljanja migracijama na teritoriji za koju je osnovan.

Obuka i osposobljavanje

Član 13.

Licima koja obavljaju poslove od značaja za upravljanje migracijama Komesarijat obezbeđuje obuku i osposobljavanje za obavljanje tih poslova. Program obuke i osposobljavanja iz stava 1. ovog člana donosi Komesarijat, uz saglasnost Vlade, za period od

dve godine. Sredstva za obuku iz stava 1. ovog člana obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, od donatorstva i iz drugih izvora utvrđenih zakonom i drugim propisima.

III. SMEŠTAJ I INTEGRACIJA

Privremeni smeštaj povratnika po osnovusporazuma o readmisiji

Član 14.

Povratnicima po osnovu sporazuma o readmisiji, koji nisu u mogućnosti da sebi obezbede smeštaj neposredno po povratku obezbeđuje se privremeni kolektivni smeštaj. Privremeni kolektivni smeštaj obezbeđuje se u postojećim kolektivnim centrima ili u kolektivnim centrima koji se otvaraju za te potrebe, uz uvažavanje specifičnosti jedinice lokalne samouprave. O otvaranju i zatvaranju kolektivnog centra odlučuje komesar. Povratnici se smeštaju u kolektivni centar na osnovu uputa Komesarijata, za period do 14 dana, s mogućnošću produženja za lica koja se nalaze u posebnom psihofizičkom stanju (starost, invalidnost i bolest) dok im se ne obezbedi smeštaj u ustanovu socijalne zaštite, kod drugog pružaoca usluge smeštaja ili smeštaj u

drugoј porodici. Povratnicima smeštenim u kolektivnom centru obezbeđuje se ishrana i neophodna odeća i obuća. Privremeni smeštaj u kolektivnom centru, ishranu i neophodnu odeću i obuću obezbeđuje Komesarijat, sam, ili u saradnji s jedinicom lokalne samouprave ili organizacijom Crvenog krsta ili angažovanjem odgovarajućih pružalaca usluga.

Smeštaj lica kojima je priznato pravo na utočište ili dodeljena supsidijarna zaštita

Član 15.

Licu kojem je, u skladu sa Zakonom o azilu, priznato pravo na utočište ili dodeljena supsidijarna zaštita, prema mogućnostima Republike Srbije, obezbeđuje se stambeni prostor radi privremenog smeštaja. Stambeni prostor iz stava 1. ovoga člana daje se na korišćenje rešenjem Komesarijata, najduže za period od jedne godine od dana konačnosti rešenja o priznavanju prava na utočište ili dodeli supsidijarne zaštite. Protiv rešenja Komesarijata iz stava 2. ovoga člana žalba se podnosi Komisiji za rešavanje stambenih potreba izbeglica, u skladu sa Zakonom o izbeglicama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92, „Službeni list SRJ”, broj 42/02-SUS i „Službeni

glasnik RS”, broj 30/10). Licu iz stava 1. ovoga člana koje je u posebnom psihofizičkom stanju (starost, invalidnost i bolest), kao i maloletnom licu bez roditeljskog staranja, koje ne može da koristi stambeni prostor iz stava 1. ovog člana, Komesarijat, na osnovu akta centra za socijalni rad, obezbeđuje smeštaj u ustanovi socijalne zaštite kod drugog pružaoca usluge smeštaja ili u drugoj porodici. Merila za utvrđivanje prioriteta za smeštaj lica kojima je priznato pravo nautočište ili dodeljena supsidijarna zaštita i uslove korišćenja stambenog prostora iz stava 1. ovoga člana utvrđuje Vlada, na predlog Komesarijata.

Troškove korišćenja i održavanja stambenog prostora iz stava 1. ovog člana itroškove smeštaja, ishrane i neophodne odeće i obuće za lica iz stava 4. ovog člana snosi Komesarijat.

Integracija lica kojima je priznato pravo na utočište

Član 16.

Licu kojem je priznato pravo na utočište obezbeđuje se uključivanje u društveni, kulturni i privredni život, u skladu s mogućnostima Republike Srbije. Način

uključivanja u društveni, kulturni i privredni život lica iz stava 1. Ovog člana uređuje Vlada, na predlog Komesarijata. Program podsticaja sprovođenja mera i aktivnosti u lokalnojsamoupravi

Član 17.

Radi podsticaja sprovođenja mera i aktivnosti neophodnih za dostizanje utvrđenih ciljeva iz oblasti upravljanja migracijama u jedinici lokalne samouprave, iz budžeta Republike Srbije mogu se finansirati planovi koje utvrde nadležni organi jedinice lokalne samouprave. Planovi iz stava 1. ovog člana moraju biti usaglašeni sa strategijom u oblasti upravljanja migracijama, koju donosi Vlada. Vlada utvrđuje mere i podsticaje, visinu sredstava za podsticaj sprovođenja mera i aktivnosti u jedinicama lokalne samouprave, kriterijume za njihovu raspodelu I kriterijume za učešće jedinica lokalne samouprave u programu podsticaja, na predlog Komesarijata.

IV. JEDINSTVENI SISTEM PRIKUPLJANJA, ORGANIZOVANJA I

RAZMENE PODATAKA

Prikupljanje, organizovanje, razmena i zaštita podataka

Član 18.

Radi efikasnog prikupljanja, analiziranja, obrađivanja, organizovanja, razmene, čuvanja i zaštite podataka neophodnih za upravljanje migracijama uspostavlja se jedinstveni sistem prikupljanja, organizovanja i razmene podataka (u daljem tekstu: Jedinstveni sistem). Prikupljanje, organizovanje i razmena podataka u Jedinstvenom sistemu ostvaruje se međusobnim povezivanjem i umrežavanjem odgovarajućih delova podsistema (baza) podataka organa državne uprave, tako da se formira jedinstven interorganizacijski sistem podataka dostupan svim organima državne uprave koji su uključeni u taj sistem. Vrstu podataka koji se prikupljaju, analiziraju, obrađuju, organizuju, razmenjuju, čuvaju i štite u Jedinstvenom sistemu, metode, dinamiku i tehnička sredstva koja se u Jedinstvenom sistemu primenjuju utvrđuje Vlada, na predlog

Komesarijata. Zaštita podataka obuhvaćenih Jedinstvenim sistemom ostvaruje se u skladu sa zakonom.

Obaveze organa državne uprave uključenih u Jedinstveni sistem

Član 19.

Podaci iz člana 18. ovog zakona predstavljaju zbir numeričkih podataka o migracijama koji su relevantni za upravljanje migracijama. Organi državne uprave koji su uključeni u Jedinstveni sistem blagovremeno dostavljaju Komesarijatu podatke za koje je utvrđeno da su neophodni za upravljanje migracijama i preduzimaju mere njihove zaštite; ostvaruju međusobnu saradnju i pružaju obaveštenja o podacima koji su neophodni za rad u oblasti migracija iz svoje nadležnosti, rade na očuvanju i unapređenju Jedinstvenog sistema i drugih mehanizama za sveobuhvatno i konzistentno upravljanje migracijama.

V. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Promena naziva i nadležnosti Komesarijata za izbeglice

Član 20.

Danom stupanja na snagu ovog zakona Komesarijat za izbeglice obrazovan Zakonom o izbeglicama („Službeni glasnik RS”, broj 18/92, „Službeni list SRJ”, broj 42/02 – SUS i „Službeni glasnik RS”, broj 30/10) nastavlja rad pod nazivom Komesarijat za izbeglice i migracije, u skladu sa nadležnostima utvrđenim ovim zakonom i drugim zakonima.

Rok za donošenje propisa

Član 21.

Propisi za sprovođenje ovog zakona doneće se u roku od 12 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 22.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”